

gemeente
Zoetermeer

Terugblik op de leerlingenprognoses basis- en voortgezet onderwijs 2014-2022

Terugblik op de leerlingenprognoses basisonderwijs en voortgezet onderwijs 2014-2022

Zoetermeer, 22 juni 2023

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning
Onderzoek & Statistiek
Kaspar Bams

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	1
1. Inleiding	3
2. Methodiek en veronderstellingen	5
3. Basisonderwijs	7
3.1 Basisgeneratie	7
3.2 Totaal aantal leerlingen.....	9
3.3 Openbare scholen.....	10
3.4 Rooms-katholieke scholen.....	11
3.5 Protestant-christelijke scholen	12
3.6 Overige scholen	13
3.7 Per school	14
3.8 Vergelijking met prognose van DUO	15
4. Voortgezet onderwijs.....	17
4.1 Basisgeneratie	17
4.2 Totaal aantal leerlingen.....	18
4.3 Per school	19
5. Woningvoorraadontwikkeling	21

Samenvatting

Het Vastgoedbedrijf Zoetermeer wil inzicht hebben in de trefzekerheid van de leerlingenprognose die door Onderzoek & Statistiek (O&S) van de gemeente zijn gemaakt. O&S heeft daarvoor de prognoses die van 2014 t/m 2022 zijn vervaardigd, vergeleken met de waarnemingen in de periode 2015 t/m 2023.

Basisgeneraties

Het aantal leerlingen in het onderwijs is afhankelijk van de ontwikkeling van de zogenaamde basisgeneraties. De basisgeneratie basisonderwijs bestaat uit alle kinderen van 4 tot en met 11 jaar en 30% van de 12-jarigen. De basisgeneratie voortgezet onderwijs omvat 70% van de 12-jarigen en alle jongeren in de leeftijd 13 t/m 18 jaar.

Uit de vergelijkende analyse blijkt dat de prognoses van de basisgeneraties de waarnemingen goed benaderen. Het verschil tussen werkelijkheid en prognose op gemeentelijk niveau bedraagt meestal minder dan één procent. Hoe verder in de toekomst werd gekeken, hoe meer de prognoses afwijken van de werkelijkheid. Er is dan vaker een onderschatting dan een overschatting te zien.

Om te bekijken hoe trefzeker de prognoses per wijk zijn, is de prognose van 2017 erbij gepakt. Als de prognoses voor en de waarnemingen van 2023 worden vergeleken, komt naar voren dat de basisgeneratie basisonderwijs in sommige wijken is overschat en in andere wijken is onderschat.

Leerlingen op de basisscholen

Als naar het aantal leerlingen op de basisscholen wordt gekeken, valt op dat meer kinderen naar openbare basisscholen zijn gegaan dan voorspeld. De rooms-katholieke en protestant-christelijke basisscholen hebben juist minder leerlingen getrokken dan gedacht. De verschillen worden in de loop der tijd wel kleiner.

Op schoolniveau zijn de verschillen soms groot. De prognoses per school worden berekend aan de hand van het laatst waargenomen belangstellingspercentage naar buurt. Deze percentages zijn minder goede voorspellers geworden. Kinderen gaan vaker naar een school in een andere buurt. Daarnaast neemt het aandeel kinderen dat naar een reguliere basisschool (in Zoetermeer) gaat af.

Ook is gekeken in hoeverre de laatste prognose van O&S (2022) overeenkomt met die van De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De uitkomsten op gemeentelijk niveau ontlopen elkaar nauwelijks (10.845 tegenover 10.847 leerlingen). Op schoolniveau zijn wel verschillen te zien.

Leerlingen op het voortgezet onderwijs

Wat betreft het voortgezet onderwijs zijn de verschillen tussen de prognoses en de waarnemingen groter dan bij het basisonderwijs. Het aantal leerlingen op het Oranje Nassau College is onderschat, terwijl het aantal leerlingen op de andere scholen is overschat. Een reden hiervoor is dat de schoolbesturen onderling afspraken maken over de leerlingenstromen. Ook moet in ogenschouw worden genomen dat een deel van de leerlingen ongeveer (16%) buiten Zoetermeer woont.

Woningvoorraadontwikkeling

De woningvoorraadontwikkeling is een belangrijk onderdeel van de prognoses voor de basisgeneraties. Terugkijkend valt op dat in de meeste jaren meer woningen zijn gerealiseerd dan waarmee in de plannings rekening was gehouden.

1. Inleiding

In opdracht van het Vastgoedbedrijf Zoetermeer maakt Onderzoek & Statistiek (O&S) voor alle reguliere Zoetermeerse basisscholen en voor het voortgezet onderwijs prognoses die 20 jaar vooruitkijken. Het doel van een leerlingenprognose is het verkrijgen van inzicht in het toekomstige verloop van het aantal leerlingen en de daarvoor benodigde ruimte. Ook helpt een prognose schoolbesturen om strategische keuzes voor de toekomst te maken.

De opdrachtgever heeft gevraagd om te bekijken in hoeverre de prognoses overeenkomen met de werkelijk behaalde aantallen leerlingen. Om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de voorspellingen zijn de prognoses uit de periode 2014 t/m 2022 opgediept. De cijfers uit deze periode zijn tegenover de waarnemingen 2015 t/m 2023 gezet. In de analyse is gekeken naar de volgende componenten:

- basisgeneratie basisonderwijs in Zoetermeer;
- leerlingen op de Zoetermeerse basisscholen;
- basisgeneratie voortgezet onderwijs in Zoetermeer;
- leerlingen op de Zoetermeerse scholen voor voortgezet onderwijs;
- woningvoorraadontwikkeling.

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de gehanteerde methodiek en de aannames van de leerlingenprognoses. Hoofdstuk 3 blikt terug op het basisonderwijs en hoofdstuk 4 op het voortgezet onderwijs. Hoofdstuk 5 bekijkt in hoeverre de geplande woningbouw zich verhoudt tot de gerealiseerde woningbouw.

2. Methodiek en veronderstellingen

Een prognose bestaan in grote lijnen uit twee stappen. Eerst wordt de omvang van de toekomstige basisgeneratie bepaald. De basisgeneratie basisonderwijs bestaat uit de 4 t/m 11-jarigen plus 30% van de 12-jarigen. De basisgeneratie voortgezet onderwijs omvat 70% van de 12-jarigen plus de 13 t/m 18-jarigen. De berekening kan worden gezien als een bevolkingsprognose. De basisgeneraties worden bepaald met de bevolkingssamenstelling per 1 januari, het te verwachten aantal geborenen en de woningvoorraadontwikkeling per buurt.

Vervolgens wordt de belangstelling per school(vestiging) naar buurt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen per school(vestiging) per 1 oktober en de herkomst van de leerlingen volgens het jeugdvolgsysteem (JVS) van de gemeente. Voor het voortgezet onderwijs wordt gebruik gemaakt van gegevens van DUO.

Toepassing van de belangstellingspercentages¹ op de basisgeneratie geeft de leerlingenaantallen per school, en per jaar. De belangstellingspercentages zijn voor de prognosejaren gelijk gesteld aan de huidige.² De gemeente Zoetermeer voert deze stappen uit met het softwareprogramma G4pro (versie 3.40) van Pronexus.

¹ Wat een belangstellingspercentage precies is kan het beste worden verduidelijkt a.h.v. een voorbeeld. Stel de basisgeneratie basisonderwijs in gebied X bestaat op een gegeven moment uit 1.000 kinderen. Als, op datzelfde moment, van die 1.000 er 200 school Y bezoeken, dan is het betreffende belangstellingspercentage (dus vanuit gebied X voor school Y) 20%. De som van alle belangstellingspercentages in een gebied wordt het deelnemerspercentage genoemd.

² Die huidige zijn overigens, door onvolledige data (zo is bijv. niet bekend hoeveel leerlingen buiten Zoetermeer wonen), niet precies bekend. Ze zijn daarom door G4pro geschat. Voor een school die nog in de groeifase zit, zoals De Vijf Pilaren, is de gevolgde methode minder accuraat'.

3. Basisonderwijs

3.1 Basisgeneratie

In tabel 3.1a staat de waargenomen basisgeneratie basisonderwijs voor de periode 2015 t/m 2023 en de aantallen volgens de zeven prognoses die vanaf 2014 zijn gemaakt. Tabel 3.1b geeft de verschillen tussen de waarnemingen en de prognoses. Tabel 3.1c geeft de verschillen nogmaals maar dan in percentages.

Het verschil tussen de waarnemingen en prognoses is klein, in de meeste gevallen minder dan één procent. In 2019, 2020 en 2022 is, zoals in hoofdstuk 2 aangegeven, met scenario's gewerkt. Het gemiddelde van de scenario's blijkt het dichtst bij de waarheid te zitten.

Tabel 3.1a Omvang waargenomen en geprognosticeerde basisgeneratie basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	waarg.	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	11.905	11.909								
2016	11.951	11.968	12.065							
2017	12.027	12.093	12.191	12.069						
2018	11.984	12.004	12.159	12.033	12.005					
2019	11.993	12.028	12.206	12.098	12.164					
2020	11.989	12.047	12.246	12.132	12.213	12.041	12.027			
2021	12.043	12.005	12.162	12.044	12.198	12.094	12.003	12.015	12.015	
2022	11.982	11.890	12.033	11.928	12.088	12.124	11.844	12.147	11.872	
2023	12.004	11.753	11.946	11.846	11.994	12.298	11.669	12.273	11.748	11.900

Tabel 3.1b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerde basisgeneratie basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	4								
2016	17	114							
2017	66	164	42						
2018	20	175	49	21					
2019	35	213	105	171					
2020	58	257	143	224	52	38			
2021	-38	119	1	155	51	-40	-28	-28	
2022	-92	51	-54	106	142	-138	165	-110	
2023	-251	-58	-158	-10	294	-335	269	-256	-104

Tabel 3.1c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerde basisgeneratie basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	0,0%								
2016	0,1%	1,0%							
2017	0,5%	1,4%	0,3%						
2018	0,2%	1,5%	0,4%	0,2%					
2019	0,3%	1,8%	0,9%	1,4%					
2020	0,5%	2,1%	1,2%	1,9%	0,4%	0,3%			
2021	-0,3%	1,0%	0,0%	1,3%	0,4%	-0,3%	-0,2%	-0,2%	
2022	-0,8%	0,4%	-0,5%	0,9%	1,2%	-1,2%	1,4%	-0,9%	
2023	-2,1%	-0,5%	-1,3%	-0,1%	2,4%	-2,8%	2,2%	-2,1%	-0,9%

Voor de terugblik op wijkniveau zijn de waargenomen aantallen van 2023 vergeleken met de prognose van 2017 voor dat jaar. Dan is te zien dat in sommige wijken het aantal kinderen wat is onderschat en in andere wijken juist wat is overschat. In Buytenwegh is het verschil tussen waarneming en prognose relatief groot (tabel 3.2).

Tabel 3.2 Verschil tussen de waargenomen en de geprognosticeerde (in 2017) basisgeneratie basisonderwijs in 2023, per wijk/ buurt

	2023 waargenomen	2023 volgens prognose 2017	verschil	verschil in %
Centrum	1.643	1.681	38	2,3%
Meerzicht	1.614	1.623	9	0,6%
Buytenwegh	1.143	1.226	83	7,3%
De Leyens	806	815	9	1,1%
Seghwaert	1.536	1.518	-18	-1,2%
Noordhove	713	722	9	1,3%
Rokkeveen	1.697	1.644	-53	-3,1%
Oosterheem	2.801	2.698	-103	-3,7%
totaal*	12.004	11.994	-10	-0,1%

*inclusief Industrie- en Buitengebied.

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, kan de berekening van de toekomstige basisgeneraties worden gezien als een bevolkingsprognose. ABF Research maakt met het Primos-model bevolkingsprognoses voor alle Nederlandse gemeenten. Voor 2010 heeft ABF gekeken in hoeverre de prognoses uit 2001 zijn uitgekomen. Voor 70% van alle gemeenten wijkt de voorspelling voor 2010 minder dan 5% af van het feitelijke inwonertal. En een afwijking van meer dan 10% komt bij 5% van alle gemeenten voor. De onderzoekers noemen de destijds gemaakte voorspelling behoorlijk nauwkeurig¹.

¹ ABF Research. Primos Transparantie in cijfers, december 2010. Delft.

3.2 Totaal aantal leerlingen

In tabel 3.21a staan de waargenomen aantallen leerlingen op de Zoetermeerse basisscholen in de periode 2015 t/m 2023 en de aantallen volgens de zeven prognoses vanaf 2014. Tabel 3.2b laat de verschillen tussen de waarnemingen en de prognoses zien. Tabel 3.1b geeft de verschillen nogmaals maar dan in percentages.

Tabel 3.2a Omvang waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	waarg.	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	11.103	11.086								
2016	11.183	11.135	11.245							
2017	11.282	11.246	11.356	11.288						
2018	11.187	11.163	11.326	11.250	11.233					
2019	11.151	11.180	11.369	11.306	11.378					
2020	11.120	11.195	11.404	11.335	11.422	11.155	11.140			
2021	11.107	11.153	11.324	11.250	11.408	11.216	11.124	11.149	11.149	
2022	10.991	11.048	11.206	11.142	11.303	11.253	10.979	11.277	11.010	
2023	10.970	10.920	11.127	11.066	11.214	11.427	10.821	11.398	10.922	10.846

Tabel 3.2b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-17								
2016	-48	62							
2017	-36	74	6						
2018	-24	139	63	46					
2019	29	218	155	227					
2020	75	284	215	302	35	20			
2021	46	217	143	301	109	17	42	42	
2022	57	215	151	312	262	-12	286	19	
2023	-50	157	96	244	457	-149	428	-48	-124

Tabel 3.2c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-0,2%								
2016	-0,4%	0,6%							
2017	-0,3%	0,7%	0,1%						
2018	-0,2%	1,2%	0,6%	0,4%					
2019	0,3%	2,0%	1,4%	2,0%					
2020	0,7%	2,6%	1,9%	2,7%	0,3%	0,2%			
2021	0,4%	2,0%	1,3%	2,7%	1,0%	0,2%	0,4%	0,4%	
2022	0,5%	2,0%	1,4%	2,8%	2,4%	-0,1%	2,6%	0,2%	
2023	-0,5%	1,4%	0,9%	2,2%	4,2%	-1,4%	3,9%	-0,4%	-1,1%

Het aantal leerlingen is kleiner dan de basisgeneratie doordat een deel van de kinderen naar het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs gaat. Ook zijn er kinderen die in een andere gemeente naar school gaan (en andersom). Een klein deel gaat helemaal niet naar school. Het aandeel van de basisgeneratie dat niet naar een reguliere basisschool (in Zoetermeer) gaat neemt sinds 2017 duidelijk toe. In dat jaar was dat 6,2% en in 2023 8,6%.

3.3 Openbare scholen

Tabellen 3.3a t/m 3.3c laat de getallen zien voor het openbaar basisonderwijs. In de prognoses t/m 2017 is voor alle jaren een onderschatting te zien. In die periode zijn dus meer kinderen naar het openbaar onderwijs gegaan dan was voorspeld. De verschillen tussen waarneming en prognose nemen wel af.

Tabel 3.3a Omvang waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het openbaar basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	waarg.	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	3.971	3.858								
2016	4.196	3.883	4.027							
2017	4.374	3.927	4.072	4.243						
2018	4.469	3.901	4.068	4.237	4.369					
2019	4.522	3.911	4.092	4.266	4.434					
2020	4.581	3.917	4.112	4.284	4.466	4.544	4.539			
2021	4.564	3.899	4.090	4.262	4.468	4.576	4.542	4.598	4.598	
2022	4.522	3.868	4.060	4.233	4.440	4.590	4.493	4.644	4.552	
2023	4.394	3.827	4.035	4.208	4.415	4.654	4.436	4.682	4.515	4.481

Tabel 3.3b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het openbaar basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-113								
2016	-313	-169							
2017	-447	-302	-131						
2018	-568	-401	-232	-100					
2019	-611	-430	-256	-88					
2020	-664	-469	-297	-115	-37	-42			
2021	-665	-474	-302	-96	12	-22	34	34	
2022	-654	-462	-289	-82	68	-29	122	30	
2023	-567	-359	-186	21	260	42	288	121	87

Tabel 3.3c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het openbaar basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-2,8%								
2016	-7,5%	-4,0%							
2017	-10,2%	-6,9%	-3,0%						
2018	-12,7%	-9,0%	-5,2%	-2,2%					
2019	-13,5%	-9,5%	-5,7%	-1,9%					
2020	-14,5%	-10,2%	-6,5%	-2,5%	-0,8%	-0,9%			
2021	-14,6%	-10,4%	-6,6%	-2,1%	0,3%	-0,5%	0,7%	0,7%	
2022	-14,5%	-10,2%	-6,4%	-1,8%	1,5%	-0,6%	2,7%	0,7%	
2023	-12,9%	-8,2%	-4,2%	0,5%	5,9%	1,0%	6,6%	2,8%	2,0%

3.4 Rooms-katholieke scholen

Tabellen 3.4a t/m 3.4c laat de getallen zien voor het rooms-katholiek basisonderwijs. In de prognoses is voor de meeste jaren een overschatting te zien. Er zijn dus minder kinderen naar het rooms-katholiek onderwijs gegaan dan was voorspeld.

Tabel 3.4a Omvang waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het rooms-katholiek basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	waarg.	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	3.798	3.893								
2016	3.750	3.918	3.842							
2017	3.701	3.964	3.883	3.776						
2018	3.542	3.942	3.874	3.763	3.676					
2019	3.544	3.954	3.892	3.786	3.725					
2020	3.473	3.964	3.907	3.801	3.742	3.453	3.448			
2021	3.422	3.954	3.878	3.772	3.737	3.468	3.438	3.477	3.477	
2022	3.348	3.915	3.836	3.737	3.702	3.477	3.388	3.512	3.428	
2023	3.411	3.871	3.807	3.715	3.674	3.532	3.339	3.549	3.396	3.300

Tabel 3.4b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het rooms-katholiek basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	95								
2016	168	92							
2017	263	182	75						
2018	400	332	221	134					
2019	410	348	242	181					
2020	491	434	328	269	-20	-25			
2021	532	456	350	315	46	16	55	55	
2022	567	488	389	354	129	40	164	80	
2023	460	396	304	263	121	-72	138	-15	-111

Tabel 3.4c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het rooms-katholiek basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	2,5%								
2016	4,5%	2,5%							
2017	7,1%	4,9%	2,0%						
2018	11,3%	9,4%	6,2%	3,8%					
2019	11,6%	9,8%	6,8%	5,1%					
2020	14,1%	12,5%	9,4%	7,7%	-0,6%	-0,7%			
2021	15,5%	13,3%	10,2%	9,2%	1,3%	0,5%	1,6%	1,6%	
2022	16,9%	14,6%	11,6%	10,6%	3,9%	1,2%	4,9%	2,4%	
2023	13,5%	11,6%	8,9%	7,7%	3,5%	-2,1%	4,0%	-0,4%	-3,3%

3.5 Protestant-christelijke scholen

Tabellen 3.5a t/m 3.5c laat de uitkomsten zien voor het protestant-christelijk basisonderwijs. Ook hier is een overschatting te zien. Er zijn dus eveneens minder kinderen naar het protestant-christelijk onderwijs gegaan dan was geprognosticeerd.

Tabel 3.5a Omvang waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het protestant-christelijk basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	waarg.	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	2.859	2.870								
2016	2.801	2.870	2.891							
2017	2.770	2.888	2.910	2.819						
2018	2.697	2.857	2.893	2.800	2.745					
2019	2.606	2.852	2.890	2.799	2.765					
2020	2.567	2.850	2.888	2.792	2.756	2.657	2.653			
2021	2.582	2.837	2.860	2.758	2.743	2.664	2.641	2.570	2.570	
2022	2.562	2.804	2.815	2.714	2.700	2.677	2.599	2.599	2.531	
2023	2.562	2.762	2.791	2.685	2.662	2.723	2.551	2.631	2.514	2.494

Tabel 3.5b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het protestant-christelijk basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	11								
2016	69	90							
2017	118	140	49						
2018	160	196	103	48					
2019	246	284	193	159					
2020	283	321	225	189	90	86			
2021	255	278	176	161	82	59	-12	-12	
2022	242	253	152	138	115	37	37	-31	
2023	200	229	123	100	161	-11	69	-48	-68

Tabel 3.5c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het protestant-christelijk basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	0,4%								
2016	2,5%	3,2%							
2017	4,3%	5,1%	1,8%						
2018	5,9%	7,3%	3,8%	1,8%					
2019	9,4%	10,9%	7,4%	6,1%					
2020	11,0%	12,5%	8,8%	7,4%	3,5%	3,4%			
2021	9,9%	10,8%	6,8%	6,2%	3,2%	2,3%	-0,5%	-0,5%	
2022	9,4%	9,9%	5,9%	5,4%	4,5%	1,4%	1,4%	-1,2%	
2023	7,8%	8,9%	4,8%	3,9%	6,3%	-0,4%	2,7%	-1,9%	-2,7%

3.6 Overige scholen

Tabellen 3.6a t/m 3.6c laat de getallen zien voor de overige scholen. Bij deze scholen is een onderschatting te zien.

Tabel 3.6a Omvang waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het overig basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	waarg.	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	475	465								
2016	436	464	485							
2017	437	467	491	450						
2018	479	463	491	450	443					
2019	479	463	495	455	454					
2020	499	464	497	458	458	501	500			
2021	539	463	496	458	460	508	503	504	503	
2022	559	461	495	458	461	509	499	522	499	
2023	603	460	494	458	463	518	495	536	497	571

Tabel 3.6b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het overig basisonderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-10								
2016	28	49							
2017	30	54	13						
2018	-16	12	-29	-36					
2019	-16	16	-24	-25					
2020	-35	-2	-41	-41	2	1			
2021	-76	-43	-81	-79	-31	-36	-35	-36	
2022	-98	-64	-101	-98	-50	-60	-37	-60	
2023	-143	-109	-145	-140	-85	-108	-67	-106	-32

Tabel 3.6c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op het overig basisonderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019 sc.1	p. 2019 sc.2	p. 2020 sc.1	p. 2020 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-2,1%								
2016	6,4%	11,2%							
2017	6,9%	12,4%	3,0%						
2018	-3,3%	2,5%	-6,1%	-7,5%					
2019	-3,3%	3,3%	-5,0%	-5,2%					
2020	-7,0%	-0,4%	-8,2%	-8,2%	0,4%	0,2%			
2021	-14,1%	-8,0%	-15,0%	-14,7%	-5,8%	-6,7%	-6,5%	-6,7%	
2022	-17,5%	-11,4%	-18,1%	-17,5%	-8,9%	-10,7%	-6,6%	-10,7%	
2023	-3,3%	-2,5%	-3,3%	-3,2%	-1,9%	-2,5%	-1,5%	-2,4%	-0,7%

3.7 Per school

Om de waarnemingen en voorspellingen per school te bekijken, is de prognose van 2017 er weer bij gepakt. Bij deze vergelijking is de over- en onderschatting van de leerlingen terug te zien (tabel 3.7).

Tabel 3.7 Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd (2017) aantal leerlingen op de Zoetermeerse basisscholen in 2023, per school

	2023 waargenomen	2023 volgens prognose 2017	verschil
Achtsprong	123	70	-53
Baanbreker	366	321	-45
Buut	142	226	85
Buytenkans (voorheen Schrijverke)	176	230	54
Elzenhoek	201	243	42
Entree (voorheen Pr. Amalia)	205	202	-3
Florence Nightingale	668	644	-24
Floriant	175	227	52
Gaerde (voorheen Meester Verwers)	103	231	128
Hofvijver	220	288	68
Jacobsvlinder	127	130	3
Koningin Wilhelmina	154	180	26
Meerburgh, Meerpaal	133	159	26
Meerburgh, Vijverburgh	186	209	23
Noordeinde	199	217	18
Oostwijzer	977	866	-111
Oranjerie	488	623	135
Palet	350	414	64
Passe Partout	178	176	-2
Paulus	346	389	43
Piramide	390	383	-7
Plankier	429	389	-40
Prins Claus	302	271	-31
Prins Floris	450	347	-103
Prinses Margriet	186	256	70
Regenboog	307	263	-44
Saffier	189	161	-28
Seghwaert	437	404	-33
Spelevaert	248	242	-6
Stella Nova (voorheen Pr. Beatrix)	231	150	-81
Tjalk	396	406	10
Touwladder	158	208	50
Toverberg (voorheen Schrijverke)	208	295	87
Trinoom (voorheen Groene Hart)	174	173	-1
Vuurvogel	188	200	12
Vijf Pilaren	131	-	-
Waterlelie	522	427	-95
Watersnip	178	232	54
Wereldwijs (voorheen Schanskorf)	106	86	-20
Zwanenbos	223	276	53
totaal	10.970	11.214	244

De verschillen tussen de waarnemingen en prognoses komt doordat de basisgeneratie niet exact is voorspeld, maar ook omdat kinderen vaker naar een school in een buurt gaan dan waar ze wonen. De populariteit van een school kan bijvoorbeeld veranderen door een nieuw gebouw of incidenten. Daarnaast laat de aanwezigheid van kinderen van vluchtelingen zich moeilijk voorspellen.

3.8 Vergelijking met prognose van DUO

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) maakt prognoses voor alle basisscholen in Nederland. Om te onderzoeken in hoeverre beide prognoses verschillen, is een vergelijking gemaakt tussen de prognoses die in 2022 zijn gemaakt op basis van de tellingen van 1 oktober 2021.

De prognoses voor het totaal aantal leerlingen komt overeen (10.845 tegenover 10.847 leerlingen). Bij 23 scholen is het verschil tussen beide prognoses hooguit 10 leerlingen. Bij de andere scholen is het verschil opvallender, vooral bij de Noordeinde, de Entree, de Oranjerie en de Florence Nightingale. Zo heeft O&S voor deze laatste school 25 leerlingen te veel gerekend en DUO 27 te weinig (tabel 3.8).

Tabel 3.8 Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen op de Zoetermeerse basisscholen in 2023, per school volgens O&S en DUO

	2023 waargenomen	O&S		DUO	
		2023 volgens pr. 2022	verschil	2023 volgens pr. 2022	verschil
Achtsprong	123	112	-11	147	24
Baanbreker	366	367	1	370	4
Buut	142	133	-9	126	-16
Buytenkans (voorheen Schrijverke)	176	167	-9	166	-10
Elzenhoek	201	192	-9	190	-11
Entree (voorheen Pr. Amalia)	205	212	7	252	47
Florence Nightingale	668	693	25	641	-27
Floriant	175	184	9	177	2
Gaerde (voorheen Meester Verwers)	103	98	-5	86	-17
Hofvijver	220	202	-18	215	-5
Jacobsvlinder	127	117	-10	122	-5
Koningin Wilhelmina	154	152	-2	146	-8
Meerburgh, Meerpaal	133	137	4	127	-6
Meerburgh, Vijverburgh	186	223	37	225	39
Noordeinde	199	168	-31	211	12
Oostwijzer	977	977	0	976	-1
Oranjerie	488	486	-2	439	-49
Palet	350	358	8	354	4
Passe Partout	178	176	-2	187	9
Paulus	346	350	4	329	-17
Piramide	390	384	-6	393	3
Plankier	429	443	14	444	15
Prins Claus	302	302	0	283	-20
Prins Floris	450	459	9	468	18
Prinses Margriet	186	181	-5	165	-21
Regenboog	307	236	-71	226	-81
Saffier	189	176	-13	191	2
Seghwaert	437	424	-13	434	-3
Spelevaert	248	240	-8	243	-5
Stella Nova (voorheen Pr. Beatrix)	231	215	-16	241	10
Tjalk	396	411	15	383	-13
Touwladder	158	155	-3	149	-9
Toverberg (voorheen Schrijverke)	208	195	-13	202	-6
Trinoom (voorheen Groene Hart)	174	177	3	175	1
Vuurvogel	188	202	14	207	19
Vijf Pilaren	131	85	-46	96	-35
Waterlelie	522	529	7	554	32
Watersnip	178	184	6	152	-26
Wereldwijs (voorheen Schanskorf)	106	108	2	116	10
Zwanenbos	223	235	12	239	16
totaal	10.970	10.845	-125	10.847	-123

De verschillen tussen beide prognoses komen waarschijnlijk door aannames rondom de in- en doorstroom van leerlingen.

4. Voortgezet onderwijs

4.1 Basisgeneratie

In de tabel 4.1a zijn voor de periode 2015 t/m 2023 de waargenomen aantallen basisgeneratie voortgezet onderwijs opgenomen en de aantallen volgens de vier prognoses vanaf 2014. Tabel 4.1b geeft de verschillen tussen de waarnemingen en de prognoses. Tabel 4.1c geeft de verschillen nogmaals maar dan in percentages.

Ook hier is het verschil tussen de waarnemingen en de prognoses in de meeste gevallen minder dan één procent.

Tabel 4.1a Omvang waargenomen en geprognosticeerde basisgeneratie voortgezet onderwijs in 2015 t/m 2023

	waargenomen	p. 2014	p. 2017	p. 2021 sc.1	p. 2021 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	10.006	10.049				
2016	9.958	10.007				
2017	9.938	10.033				
2018	9.908	9.960	9.898			
2019	9.869	9.986	9.931			
2020	9.747	9.853	9.792			
2021	9.750	9.899	9.807			
2022	9.894	9.893	9.835	9.854	9.854	
2023	10.038	9.927	9.905	10.319	9.999	10.033

Tabel 4.1b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerde basisgeneratie voortgezet onderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2017	p. 2021 sc.1	p. 2021 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	43				
2016	49				
2017	95				
2018	52	-10			
2019	117	62			
2020	106	45			
2021	149	57			
2022	-1	-59	-40	-40	
2023	-111	-133	281	-39	-5

Tabel 4.1c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerde basisgeneratie voortgezet onderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2017	p. 2021 sc.1	p. 2021 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	0,4%				
2016	0,5%				
2017	1,0%				
2018	0,5%	-0,1%			
2019	1,2%	0,6%			
2020	1,1%	0,5%			
2021	1,5%	0,6%			
2022	0,0%	-0,6%	-0,4%	-0,4%	
2023	-1,1%	-1,3%	2,8%	-0,4%	0,0%

4.2 Totaal aantal leerlingen

In tabel 3.21a staan de waargenomen aantallen leerlingen op de Zoetermeerse scholen voor voortgezet onderwijs voor de periode 2015 t/m 2023 en de aantallen volgens de vier prognoses vanaf 2014. Tabel 4.2b laat de verschillen tussen de waarnemingen en de prognoses zien. Tabel 4.1c geeft de verschillen nogmaals maar dan in percentages.

Tabel 4.2a Omvang waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen voortgezet onderwijs in 2015 t/m 2023

	waargenomen	p. 2014	p. 2017	p. 2021 sc.1	p. 2021 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	7.997	7.939				
2016	8.119	7.920				
2017	8.030	7.965				
2018	8.015	7.925	7.996			
2019	7.839	7.941	8.017			
2020	7.738	7.859	7.936			
2021	7.647	7.902	7.965			
2022	7.718	7.919	8.003	7.747	7.747	
2023	7.823	7.941	8.051	8.128	7.892	7.822

Tabel 4.2b Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen voortgezet onderwijs in 2015 t/m 2023

	p. 2014	p. 2017	p. 2021 sc.1	p. 2021 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-58				
2016	-199				
2017	-65				
2018	-90	-19			
2019	102	178			
2020	121	198			
2021	255	318			
2022	201	285	29	29	
2023	118	228	305	69	-1

Tabel 4.2c Verschil tussen waargenomen en geprognosticeerd aantal leerlingen voortgezet onderwijs in 2015 t/m 2023, in %

	p. 2014	p. 2017	p. 2021 sc.1	p. 2021 sc.2	p. 2022 sc.1&2
2015	-0,7%				
2016	-2,5%				
2017	-0,8%				
2018	-1,1%	-0,2%			
2019	1,3%	2,3%			
2020	1,6%	2,6%			
2021	3,3%	4,2%			
2022	2,6%	3,7%	0,4%	0,4%	
2023	1,5%	2,9%	3,9%	0,9%	0,0%

De verschillen tussen de waarnemingen en de prognoses is groter dan bij de basisgeneratie. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat een deel van de leerlingen ongeveer (16%) buiten Zoetermeer woont. De omvang van de basisgeneraties in de omliggende gemeenten is berekend aan de hand van de uitkomsten van de Primos Prognoses van ABF Research.

4.3 Per school

Voor de waarnemingen en voorspellingen per school is weer een vergelijking met de prognose van 2017 gemaakt. Daarbij zijn grote verschillen tussen de scholen te zien. Het aantal leerlingen op het Oranje Nassau College is onderschat, terwijl het aantal leerlingen op de overige scholen is overschat (tabel 4.3).

Tabel 4.3 Verskil tussen waargenomen en geprognosticeerd (2017) aantal leerlingen op de Zoetermeerse scholen voor voortgezet onderwijs in 2023, per school*

	2023 waargenomen	2023 volgens prognose 2017	verschil	verschil in %
Erasmus College	1.686	1.877	191	11,3%
Alfrink	1.548	1.767	219	14,1%
ONC Parkdreef	1.871	1.106	-765	-40,9%
ONC Clauslaan	1.373	971	-402	-29,3%
LC Praktijk	248	266	18	7,3%
LC Picasso	818	1.113	295	36,1%
Motion Beweeg College (voorheen S.C.)	279	951	672	240,9%
totaal	7.823	8.051	228	2,9%

* Tussen 2017 en 2023 heeft het Lucas Onderwijs een zelfstandige Mavo gehad.

De verklaring voor de verschillen zijn deels gelijk aan die voor het basisonderwijs zoals beschreven in paragraaf 3.7. Daarbij komt dat de schoolbesturen vaker onderling afspraken maken over de leerlingenstromen in het voortgezet onderwijs. Dit is bijvoorbeeld gedaan voor ONC Clauslaan en het Motion Beweeg College (voorheen Beroepscollege VMBO).

5. Woningvoorraadontwikkeling

Een belangrijk onderdeel van de prognoses is de woningvoorraadontwikkeling. De woningvoorraad ontwikkelt zich door nieuwbouw, transformaties (van bijvoorbeeld kantoren) en onttrekkingen (vooral sloop). Vanaf 2018 wordt met scenario's gewerkt, omdat een grote groei van het aantal woningen gewenst is, maar het onduidelijk is of deze ambitie wel wordt gehaald. In scenario 1 tellen alle projecten voor 100% mee. In scenario 2 zijn aan de woningbouwprojecten realisatiekansen toegekend. Projecten in de initiatieffase tellen voor 10% mee, in de haalbaarheidsfase voor 25%, in de uitwerkingsfase voor 50%, in de uitvoeringsfase voor 90% en in de afrondingsfase voor 100%. De realisatiekansen zijn geschat door de afdelingen Stedelijke Ontwikkeling en Financiën & Control van de gemeente.

In tabel 5.1 is de woningvoorraadontwikkeling volgens realisatie en de plannings (volgens scenario 2 vanaf 2019) opgenomen. In tabel 5.1b staan de verschillen tussen de realisatie en de plannings. Daarbij zijn grote verschillen te zien. Zo zijn er in 2020 meer woningen aan de voorraad onttrokken dan er zijn bijgekomen (saldo -32), terwijl in de prognose van dat jaar rekening werd gehouden met een positief saldo van 195 woningen. In 2021 zijn daarentegen meer woningen opgeleverd (123) dan waar in 2020 rekening mee was gehouden. Voor de meeste jaren geldt dat er meer woningen zijn gerealiseerd dan in de plannings was voorzien.

Tabel 5.1a Saldo aantal toegevoegde woningen minus aantal onttrokken woningen volgens de realisatie (2014 t/m 2022) en de plannings vanaf 2014

	realisatie	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019	p. 2020	p. 2021	p. 2022
2014	244	214							
2015	345	132	296						
2016	99	491	482	447					
2017	393	144	206	206	463				
2018	319	148	207	207	452				
2019	257	154	145	145	251	169			
2020	-32	191	71	71	197	162	195		
2021	257	3	4	4	9	292	134	134	
2022	324	7	129	129	4	-63	408	408	333

Tabel 5.1b Verschil tussen realisatie (2014 t/m 2022) en de plannings vanaf 2014

	p. 2014	p. 2015	p. 2016	p. 2017	p. 2019	p. 2020	p. 2021	p. 2022
2014	-30							
2015	-213	-49						
2016	392	383	348					
2017	-249	-187	-187	70				
2018	-171	-112	-112	133				
2019	-103	-112	-112	-6	-88			
2020	223	103	103	229	194	227		
2021	-254	-253	-253	-248	35	-123	-123	
2022	-317	-195	-195	-320	-387	84	84	9